

VARSINAIS-SUOMEN SAIRAANHOITOPIIRI EGENTLIGA FINLANDS SJUKVÅRDSDISTRIKT

KESKUSTELUMUISTIO 21.11.2015

KUNTANEUVOTTELUT – SAIRAANHOITOPIIRIN TOIMINNAN JA TALOUDEN SUUNNITTELU VUODELLE 2016

Aika 27.10.2015 klo 9.00 – 11.00

Paikka TYKS, T-sairaala Risto Lahesmaa sali

Läsnä

Turun kaupunki Riitta Liuksa Hilkka Virtanen Katariina Korkeila Turun ympäristökunnat <i>Kaarina</i> Rita Arjonen Anna-Arola Järvi <i>Lieto</i> (Härkätie Sote palvelut) Eveliina Kiiski Tarja Miikkulainen Juha Aalto <i>Kemiönsaari</i> Ilkka Pyrrö <i>Koski TL</i> Jari Kesäniemi <i>Raisio</i> Juha Sandberg Arto Raassina <i>Rusko</i> - <i>Marttila</i> - <i>Masku</i> Maija Löfstedt <i>Mynämäki</i> Seija Österberg Nousiainen Juhani Kylämäkilä <i>Naantali</i> Iiro Pöyhönen Kristian Kallio Jouni Mutanen	Ptky Akseli Susanna Lehtiranta Susanna Laivoranta-Nyman <i>Parainen</i> Paula Sundqvist Katariina Korhonen Ann-Helen Saarinen Salon alueen kunnat <i>Salo</i> Antti Rantakokko Kai Saarimaa Sara Sarjakoski-Peltola Pirjo Parviainen <i>Paimio</i> Merja Valindas Jari Jussinmäki Päivi Laaksonen Merja Laine <i>Sauvo</i> Leena Pesu Loimaan alueen kunnat <i>Aura</i> Sirpa Kunnas Mika Joki <i>Loimaa</i> Jari Rantala Sari Koistinen	<i>Pöytyä</i> Eeva-Sirkku Pöyhönen Eija-Liisa Vikström <i>Oripää</i> - Vakka-Suomen alueen kunnat <i>Laitila</i> Marika Polso Jaana Koivunen Jukka Alkio <i>Uusikaupunki</i> Atso Vainio Sari Rantanen Pia Lahtinen <i>Kustavi</i> Veijo Katara <i>Vehmaa</i> Anna-Liisa Meskus <i>Taivassalo</i> Jussi Mattila <i>Pyhäranta</i> Maarit Ketola <i>Punkalaidun</i> ? Turun yliopisto Pentti Huovinen
--	--	--

<p>VSSHP <i>Hallintokeskus</i> Olli-Pekka Lehtonen (puh.joht.) Samuli Saarni Petri Virolainen Arja Pesonen Päivi Nygren Lauri Tanner Katariina Similä Tuija Lehti Ritva Kosklin (sihteeri) <i>Turunmaan sairaala</i> Mona Rönholm <i>EPLL</i> Anne Hedman Sirpa Rantanen <i>Tyks-Sapa</i> Hanna Mäkräinen Pia Leino TULES toimialue Ville Äärimaa Tuija Lehtikunnas Vatsaelinkirurgian ja urologian klinik- ka Arto Rantala Neuro toimialue Sari Johansson Lasten ja nuorten klinikka Wiveka Kauppila</p>	<p>Medisiininen toimialue Ilkka Kantola Anne Laapotti-Salo Operatiivinen toiminta ja syöpätau- dit Liisa Iire Naistenklinikka Marketta Saloniemi TOTEK Tuula Manner Waltteri Siirala Leena Rantala Hanna Vinberg Hanna-Maija Takala</p>	
---	--	--

1 Tilaisuuden avaus

VSSHP:n hallituksen puheenjohtaja Piia Elo avasi tilaisuuden klo 9.00.

Puheenvuorossaan Piia Elo kiinnitti huomiota kuntayhtymän yhteiseen kehittämiseen strategian mukaisesti talouden vaatimukset huomioiden. Keskeisiä asioita lähitulevaisuudessa ovat yksi sairaala yhteistyö, vuodeosastohoidon vähentäminen, mielenterveyspalvelujen parantaminen ja strategian uudistaminen. Asioiden eteenpäin viemisessä tarvitaan vireää keskustelua ja uudistavaa mieltä. Soten tavoitteena on laadukkaiden palvelujen tuottaminen, ei yksinomaan organisaation toiminta.

2 Sairaanhoidopiirin toiminnan ja talouden muutostarpeet 2016-2018

Talousjohtaja Arja Pesonen tarkasteli VSSHP:n toiminnan ja talouden muutostarpeita vakauttamisohjelman pohjalta seuraavasti:

- *Investointien sopeuttaminen velkaantumisen hallintaan saattamiseksi*
 - T3 sairaalan rakentaminen toteutetaan rahoitusleasingillä
- *Teknologiaan sitoutuneen pääoman hillitseminen*
 - palveluverkoston mukainen päivitys kalustotarpeisiin
 - uuden teknologian käyttöön ottaminen saattaa lisätä volyymiä, kun perusteena ovat laatua ja vaikuttavuutta parantavat investoinnit
 - rasitteena T-sairaalan iso investointikuorma ja velka
- *Taseen alijäämän kattaminen tasaisesti*
 - 2017-2018 tulokset 2 milj. eroa ylijäämäisiä, jotta siirtymäsäännösten puitteissa alijäämä saadaan katetuksi
 - jäsenkuntien maksurasite saa olla ohjelmakaudella enintään keskimäärin 3,8% (kts. erillinen esitys)

3 Toiminnan muutostarpeet

Johtajaylilääkäri Samuli Saarni tarkasteli esityksessään sairaanhoidopiirin toiminnan kehittämistä eri näkökulmista:

- Voimassa olevan strategian mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen
- Strategian uudistaminen
- Toiminnan muutostarpeet ja konkreettiset muutokset 2016
- Yksi sairaala uudistus – vuodeosastohoidon vähentäminen ja lähipalvelujen kehittäminen
- EPLL:n maakunnallinen ensihoidon ja päivystyksen kokonaisuus

Keskeisiä asioita sairaanhoidopiirin toiminnan kehittämisessä ovat:

- Sisäinen tehostaminen
 - tukipalveluselvitykset
 - johtamisjärjestelmän kehittäminen
 - prosessien kehittämisosaamisen vahvistaminen
 - tiedolla johtamisen välineiden kehittäminen
- Ulkoinen tehostaminen
 - hoitoketjujen alueellinen tehostaminen
 - VSSHP:n kehittämispalvelut yksikön toiminnan vahvistaminen
 - tietohallintoyhteistyön tiivistäminen alueellisesti
 - Turun kaupungin sosiaali- ja terveystalouden sekä sairaanhoidopiirin toiminnan yhteensovittaminen
- Yliopistosairaalan kilpailukyky
 - University Health Campus
 - sairaanhoidopiirin huippuyksikkörakenne

- viestintä ja tiedotus
- asiakkuus
- laaturekisterit
- benchmarking (kts. erillinen esitys)

4 Sairaanhoidopiirin strategian kehittämien

Sairaanhoidopiirin johtaja Olli-Pekka Lehtonen nosti esille keväällä 22.4.2015 pidetyistä kunnan neuvotteluista kolme keskeistä sanomaa seuraavasti:

- 1) Sairaanhoidopiiri toimintakulujen kasvu on taittunut ja tuottavuus paranee
- 2) Nykykehitys vastaa vuoden 2015 talousarviota
- 3) Jäsenkuntien maksuosuuden kasvun pienentäminen edelleen vaatii uuden strategian mukaisia rakenteellisia muutoksia, joita on jo aloitettu – talouden raami vuonna 2016 on 1,8%

Strategian uudistaminen

Keskeisiä asioita ovat:

- Pääomien käytön tehokkuus (tilaa sairaanhoidopiirissä on 40 000 neliötä, joka on eniten/asukas verrattuna muihin sairaanhoidopiireihin)
- Hyväkuntoinen sairaanhoidopiiri ja toimivat aluetietojärjestelmät
- University Health Campus ajatuksen linkittämien strategian uudistamiseen
- Palvelujen tehokkuus yhdistettynä huippuosaamiseen
- Resurssien tehokkaampi käyttö osaamisen varmistamiseksi
- Tutkimuksen, opetuksen ja yhteistyön vahvistaminen

Sairaanhoidopiirin rakenne

- Sairaanhoidopiirien nykyistä rakennetta selittää niiden perustamisen historia (tavoitteena sairaaloiden yhdistäminen)
- Potilaaseen liittyvään toimintaan liittyen yhdistymistä on tapahtunut eri alueilla (laboratorioliikelaitos, Turunmaan sairaalan liikelaitos, EPLL, Länsirannikon työterveys)
- Yksi sairaala – mikä sairaanhoidopiirin näkymä on vuoteen 2018

Sote-hallitusohjelma 29.5.2015

- Mitä potilaat tarvitsevat tulevassa Sotessa?
 - integraatio vs. järjestämisvastuu – molempien tulisi olla vahvoja
 - hyvä työpaikka ja hyvä johtamisjärjestelmä
 - toimiva alueellinen tietojärjestelmä

Sairaanhoidopiiri on mukana tulevissa Sote valmistelussa tavoitteena alueellisen osaamisen varmistaminen. Tavoitteena on hyväkuntoinen sairaanhoidopiiri, joka tekee tiivistä yhteistyötä yliopiston kanssa (kts. erillinen esitys).

5 Sairaanhoidopiirin strategian valmisteluprosessi 2015-2016

Hallintojohtaja Lauri Tanner kuvasi puheenvuorossaan sairaanhoidopiirin uuden strategian valmisteluprosessia kiinnittäen huomiota erilaisiin keskustelunäkökulmiin, prosessin kulkuun ja aikatauluun.

- Keskustelunäkökulmat
 - asiakkaat/potilaat (asiakasraati, tk johtavat lääkärit, asiantuntijaryhmät, potilasjärjestöt)
 - oppilaitokset ja yliopisto
 - kunnat (kuntaneuvottelut, kuntajohtajat)
 - Tyksin erityisvastuualue
 - erilaiset sisäiset sidosryhmät
- Prosessin kulku
 - perustana strategia-aihiot
 - kehämäisesti laajeneva kokonaisuus
- Strategian aikataulu (kts. erillinen esitys)

6 Kuntien puheenvuorot

Salo, Kai Salomaa

Strategian aihealueet ovat hyviä. Strategiaprosessin linjaukset tulisi saada vielä konkreettisimmiksi. Sote valmisteluprosessissa toivotaan aitoa keskustelua kuntien kanssa. Talouden huomiointi, rakenteiden tiivistäminen ja yliopistosairaalan turvaaminen ovat keskeisiä.

Salo, Sara Sarjakoski-Peltola

Olennaista tulevassa valmistelussa on kustannustietoisuus ja kustannusten avoin seuranta.

Vastauspuheenvuoro, Olli-Pekka Lehtonen

Tulevassa Sote valmistelussa tarvitaan rohkeutta rikkoa totuttuja rajoja. Valtion tutkimusrahoituksen pieneneminen vaikuttaa merkittävästi. Nähtäväksi jää riittääkö tiivistäminen kompensoimaan tätä.

Laitila, Jukka Alkio

Tulevaisuuden suunnittelu tulee toteuttaa taloudellisista lähtökohdista käsin. Myös oman toiminnan markkinointi uskottavalla tavalla on tärkeää. Laitilan kokemuksen mukaan sairaanhoidopiirin valitsema toimintatapa vaikuttaa oikealta. Yhteistä tekemistä tarvitaan edelleen ja kuntatason valmiuksia tulee vahvistaa, jotta vuodeosastohoitoa voidaan vähentää.

Paimio, Jari Jussinmäki

Millä tavalla sairaanhoidopiiri näkee sosiaalipuolen mukana olon tulevan Soten kehittämisessä?

Vastauspuheenvuorot

Olli-Pekka Lehtonen

Sosiaalipuoli tulee mukaan Soten kehittämiseen kuntayhteistyön kautta.

Samuli Saarni

Sosiaalialan osaamiskeskusten saaminen mukaan suunnitteluun on kuntayhteistyön lisäksi olennaista.

Naantali, Jouni Mutanen

Erikoissairaanhoidon rakenne on ollut Varsinais-Suomessa raskas ja hajanainen, investoinnit ovat olleet mittavia. Elinkaarikustannuksilla ei ole suurta merkitystä, mutta poistojen kautta tulee paljon rasitteita. Alueella on vähän yhteistä tekemistä erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon välillä (vrt. Siusote). Kuntakokouksessa on hyvä ilmapiiri, mutta yhteinen tekeminen puuttuu vielä. Varsinais-Suomessa erikoissairaanhoidon kustannukset tarpeeseen nähden ovat olleet korkeita. Sairaanhoidopiirin tuleva kehityssuunta vaikuttaa kuitenkin oikealta, erityisesti yksi sairaala ajattelu. Kuntatalouden näkökulmasta jo 1% kasvukin on vaikea rahoittaa.

Strategian avaukset ovat hyviä, mutta potilasnäkökulma vaikuttaa vieläkin liian ohuelta. Pitäisikö tärkeimmät asiat vielä terävöittää, jotta integraatio etenee oikeasti? Entä pitäisikö johtamisen kehittämiseen ottaa mukaan tuottavuusarviointi?

Vastauspuheenvuoro, Olli-Pekka Lehtonen

Investointinäkökulma linkittyy tuottavuusnäkökulmaan. T3 sairaalan tuottavuustavoite on 40 henkilötyövuotta. Uuden sairaalan työpanoksen poistuman arviointi on vaikeaa, T3 suunnittelu on toteutettu kovassa paineessa ja suunnitelma on tehty 158 milj. hankkeesta. Tuottavuus huomioiden tulevia hankkeita on suunniteltava vielä kokonaisvaltaisemmin. Länsirannikon kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä ja olemme mukana tuottavuusarvioinnissa.

Raisio, Arto Raassina

Muutos sairaanhoidopiirissä on käynnistynyt hyvin, mitä on luvattu se on pidetty. Laskutuksesta on luvattu tietoja jo vuosia, myös tiedostoihin pääsystä on annettu lupauksia. Kunnat eivät ole kuitenkaan saaneet sisältötietoa, joten raportointiin toivotaan muutosta. Tietojärjestelmien kehittämisessä tulisi miettiä, mikä on oleellista. Tietoa kaivataan myös siitä, mihin loppuvuoden hinnantarkennukset kohdistuvat. Kunnat ovat olleet joissakin hankkeissa mukana esim. lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisy –projekti, joka on lähtenyt hyvin eteenpäin aidossa yhteistyössä. Monilla toimialueilla on jo hyvä yhteistyö kuntien kanssa, mutta ei vielä kaikilla. Se miten Sote valmistelu toteutetaan, tulee miettiä tarkasti järjestämissuunnitelmayhteistyössä.

Vastauspuheenvuoro, Arja Pesonen

Hintojen alennus on valmistelussa sairaanhoidopiirissä lokakuun toteuman mukaan. Tyksin kolmella toimialueella tulokertymä muodostuu liian korkeaksi. Hinnanalennukset kunnille muodostuvat alkuvuoden käytön perusteella. Kunnille varataan tarvittaessa yhteisiä tapausaikoja, joissa kuntakohtaisia laskutustietoja voidaan käsitellä. Laskutustiedot ovat käytettävissä kunnissa lokakuun loppuun mennessä.

Paimio, Jari Jussinmäki

Sairaanhoitopiirissä on hyvä tekemisen meininki ja kustannusten hallinta on parantunut. Henkilöstön näkökulmasta katsottuna muutokset ovat olleet merkittäviä, esimerkkinä ruokapalvelujen kilpailutus ja ulkoistaminen. Laitoshuollon kilpailuttaminen ja ulkoistaminen tulisi myös ottaa jatkossa tarkasteluun.

Lieto, Juha Aalto

Millä tavalla muu ympäristö otetaan huomioon UHC –hankkeessa, esimerkkinä teollisuus? Entä millä tavalla jatkossa menetellään ns. peruserikoissairaanhoidon kanssa? Magneettitutkimusten osuus on laskenut noin 400 000 eurosta 300 000 euroon. Läheteitä sairaanhoitopiiriin on tullut 0,6% vähemmän ulkopuolelta sairaanhoitopiiriin, mutta esimerkiksi Härkätieltä läheteitä on tullut 10% enemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä aiheuttaa pohdintaa kuntatasolla ja ajatuksena on, millä tavalla väestö voi ottaa enemmän vastuuta omasta terveydestään ja minkälaista apua sairaanhoitopiiri voi tähän tarjota.

*Vastauspuheenvuorot**Olli-Pekka Lehtonen*

Erikoissairaanhoidossa yksi sairaala –hanke purkaa omalta osaltaan perinteistä porrastusta, jolla on vanhat historialliset lähtökohdat 1970-luvulta alkaen. Laitossiirrot ovat potilaille kivuliaita ja aiheuttavat järjestelmälle kustannuksia. Tavoitteena on pystyä luomaan yksinkertaisempi rakenne.

Samuli Saarni

Innovaatiotoiminta rakennetaan yhteistyössä yliopistojen ja AMK:n kanssa, näillä tulee olemaan yhteys myös alueelliseen innovaatiotoimintaan.

Petri Virolainen

Sisäisten läheteiden määrä on kasvanut, sairaalassa kaikki läheteet ohjautuvat samaan paikkaan. Läheteiden määrä selittyy osittain kirjaamisella, potilaita ei tietoisesti siirretä paikasta toiseen.

Ilkka Kantola

Aluesairaaloissa potilaat ovat kirjautuneet yleislääketieteelle, jolloin on kirjautunut merkintä konsultaatiosta.

Samuli Saarni

Sisäisistä kirjaamiskäytännöistä ja niiden kirjavuudesta johtuen valtakunnallisten luotettavien vertailujen tekeminen on erittäin vaikeaa.

Sirpa Rantanen

EPLL:n tulee 50 000 päivystyskäyntiä perusterveydenhuollosta, joka omalta osaltaan saattaa selittää luvussa tapahtunutta muutosta.

Petri Virolainen

Tasainen kasvu sairaanhoitopiiriin tulleissa läheteissä on vuosittain noin 3%. Aluesairaalan muutoksista johtuen kirjaaminen näyttää nyt paljon pienempää lukua.

Salo, Sara Sarjakoski-Peltola

Perustasolla tulee olla riittävästi palveluja ja toiminnassa kannattaa noudattaa peruspalvelujen toimintalogiikkaa (tulee arvioida, koska voi jäädä odottamaan hetkeksi).

Uusi strategialuonnos vaatii vielä lisää konkretiaa. Strategiassa tulisi ottaa kantaa siihen, mitä lähipalvelut ovat. Tarkennuksia tarvitaan siihen, mitä tulokset ja vaikuttavuus ovat huippuosaamisessa. Viestintään tulee lisäksi kiinnittää huomiota.

Turku, Riitta Liuksa

Strategiamateriaali tulisi olla näkyvissä kuntaneuvottelujen sivuilla. Käytännön lausuminen ja kuuleminen tulee toteuttaa myöhemmin. Tietojärjestelmien kehittäminen yhteistyössä on tärkeää (vrt. valtakunnallinen UNA –hanke). Hallittava kokonaisuus muodostuu sekä terveyspuolen että sosiaalipuolen ohjelmien hallinnan kautta. Johtaminen ja henkilöstön sopeuttaminen tuleviin uusiin rakenteisiin tulee tehdä yhdessä, jotta paras osaaminen saadaan pidettyä organisaatiossa. University Health Campus – yritystoiminta on huomioitava tässä kokonaisuudessa.

Loimaa, Jari Rantala

Strategian ydinajatuksukset ovat kannatettavia, miten näitä ydinajatuksia painotetaan jatkovalmistelussa, on keskeistä. Loimaalla tehdyt ratkaisut (yksi sairaala) ovat osa Sote yhteistyötä. Osaamisen varmistaminen ja resurssien kohdentaminen tehokkaasti palvelutuotantoon on tulevilla valmisteluissa tärkeää.

Vastauspuheenvuoro, Olli-Pekka Lehtonen

Keskustelun perusteella strategian kannalta keskeisiksi asioiksi näyttävät nousevan potilaan asioiden esille nostaminen paremmin, palvelujen rajapintojen yhteensovittaminen ja innovaatiotoiminta, jossa yritykset ovat mukana.

5 Tilaisuuden päättäminen

Sairaanhoitopiirin johtaja Olli-Pekka Lehtonen päätti tilaisuuden klo 11.00.

Sihtööri

Ritva Kosklin